

Onderwerp Regioplan Gezonde Groningers, Gezonde Zorg
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14050

Bijlage(n) 2

Ons kenmerk 35409-2024

Datum 14-2-2024

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

In februari 2023 informeerden wij u over de *Regiovisie Gezonde Groningers, Gezonde Zorg*. Wij beloofden u op de hoogte te houden van de relevante ontwikkelingen. Dat doen wij met deze brief.

Het regionale netwerk Gezond Groningen

Het regionale netwerk 'Gezond Groningen' (voorheen bekend onder de naam Preventie Overleg Groningen/POG) bestaat onder meer uit de Groninger gemeenten, provincie Groningen, GGD, de Vereniging Groninger Dorpen, ziekenhuizen, zorg- en kennisinstellingen, MBO, maatschappelijke partners en zorgverzekeraar Menzis. Het doel van de samenwerking is onder meer het realiseren van meer gezonde jaren voor de inwoners van de regio Groningen.

De bij het netwerk betrokken organisaties (waaronder de kernpartners van het Akkoord van Groningen) hebben eind 2022 een *Regiovisie Gezonde Groningers, Gezonde Zorg* opgeleverd. In onze collegevergadering van 6 december 2022 hebben wij ingestemd met het voorstel om de *Regiovisie* uit te werken tot een *Regioplan*. Ook hebben wij ons toen bereid verklaard om samen met de andere Groninger gemeenten en de andere deelnemende organisaties bestuurlijke deel te nemen aan een nieuw, regionaal 'Gezondheidsoverleg Groningen'. In februari 2023 is de *Regiovisie* vervolgens ook in uw raad besproken.

Aanleiding voor de ontwikkeling van de *Regiovisie* op het gebied van gezondheid en zorg was het dreigende zorginfarct door een stijgende zorgvraag en een afnemende beschikbaarheid van zorgmedewerkers. De *Regiovisie* is in 2023 uitgewerkt tot een *Regioplan Gezonde Groningers, Gezonde Zorg* (bijlage 1) en een bijbehorend *Regioplan Mentale Gezondheid* (bijlage 2). Het bestuurlijk netwerk Gezond

Volgvel 1

Groningen heeft de bijgevoegde plannen op 8 december 2023 vastgesteld en in overeenstemming met de landelijk gemaakte afspraken in het Integraal Zorgakkoord (IZA) gepubliceerd op www.dejuistezorgopdejuisteplek.nl. In deze brief informeren wij u over deze plannen en de vervolgacties.

Het Regioplan Gezond Groningen (inclusief het Regioplan Mentale Gezondheid)

Het *Regioplan Gezonde Groningers, Gezonde Zorg* (en het bijbehorende *Regioplan Mentale Gezondheid*) committeert alle betrokken organisaties aan de gedeelde ambitie van *Meer Gezonde Jaren* voor alle Groningers en het behoud van een duurzaam zorglandschap in de regio (het toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar houden van de zorg). Om dit te bereiken is een verregaande samenwerking tussen het sociale en medische domein nodig.

Het doel van het Regioplan is om de gezondheid van alle Groningers te verbeteren en de sociaaleconomische verschillen in gezondheid en levensverwachting te verkleinen. Naast de lichamelijke gezondheid gaat het ook om het bevorderen van de mentale gezondheid en het verminderen van psychische kwetsbaarheid.

Aanleiding

Het ontwikkelen van een regioplan op het gebied van gezondheid en zorg is een verplichting die voortvloeit uit een aantal landelijke akkoorden: het Integraal Zorg Akkoord (IZA), Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO). Deze akkoorden geven richting aan de duurzame samenwerkingsverbanden die nodig zijn om een toekomstbestendige zorg te ontwikkelen en de gezondheid van de inwoners van ons land te verbeteren. Alle regio's hebben de opdracht om bij het ontwikkelen van de regioplannen een vertegenwoordiging van gemeenten, zorgaanbieders, zorgverzekeraars, inwoners en kennisinstellingen te betrekken.

In het *Regioplan Gezonde Groningers, Gezonde Zorg* worden de grootste knelpunten op het gebied van gezondheid en zorg in de regio Groningen benoemd. De belangrijkste uitdagingen zijn de stijgende zorgvraag en de groeiende schaarste van het zorgaanbod, de toename van mentale gezondheidsproblemen en de (sociaaleconomische) gezondheidsverschillen. Door deze ontwikkelingen is er een steeds grotere vraag naar zorg, terwijl er steeds minder zorgpersoneel beschikbaar is. Dit resulteert onder meer in lange wachtlijsten.

De tien Groninger gemeenten zijn vanaf het begin betrokken geweest in het proces om tot regioplannen op gezondheid en zorg te komen. Vanuit hun verantwoordelijkheid voor publieke gezondheid, voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor het bieden van passende ondersteuning in het sociaal domein zien zij het belang van een regionale samenwerking. Zij zijn tevens belangrijke partners in de uitwerking van de plannen, omdat gemeenten een essentiële rol hebben bij de in het IZA en GALA beschreven opgaven op het gebied van gezondheid, passende ondersteuning en zorg voor hun inwoners.

Voor de rol en verantwoordelijkheid van de betrokken gemeenten in de uitvoering van IZA en GALA heeft het ministerie van VWS tot en met 2026 extra financiële middelen beschikbaar gesteld in de vorm van specifieke uitkeringen: de SPUK GALA

Volgvel 2

en de SPUK IZA. Daarmee is de regionale samenwerking op het gebied van gezondheid en zorg niet vrijblijvend meer.

De inhoud van het Regioplan

De gezondheid en levensverwachting van Groningers zijn slechter dan elders in Nederland. Dit heeft vaak een relatie met de sociaaleconomische positie van mensen. Deze situatie, gecombineerd met een stijgende zorgvraag, een afnemend aanbod en een kwetsbare arbeidsmarkt op het gebied van zorg, vraagt om maatregelen om een dreigend zorginfarct te voorkomen. Hiervoor is onder meer een betere samenwerking tussen het medische en sociale domein nodig.

Om de ongelijkheid te verkleinen zijn onder meer interventies nodig op het gebied van de sociale, fysieke en economische leefomgeving; gecombineerd met het aanpakken van de achterliggende oorzaken voor ongezond gedrag (armoede, eenzaamheid, laaggeletterdheid etc.). Dat gebeurt in het Netwerk Gezond Groningen met alle partijen die bij kunnen dragen: inwoners, professionals in de zorg, kennisinstellingen, financiers en overheden.

De Regiovisie en het Regioplan zijn mede gebaseerd op het *Regiobeeld provincie Groningen 2023* van Menzis, waarin de gezondheidssituatie van de inwoners van Groningen in kaart is gebracht. De ambitie van het netwerk Gezond Groningen is dat de inwoners van de provincie Groningen voor 2050 hetzelfde aantal gezonde levensjaren en dezelfde levensverwachting hebben als het Nederlands gemiddelde (data CBS/RIVM). Hierbij is het Regiobeeld 2023 van Menzis het uitgangspunt.

Deze ambitie is in het *Regioplan Gezonde Groningers, Gezonde Zorg* voor de korte termijn vertaald in drie doelstellingen:

- Eind 2027 zijn de regionale verschillen in levensverwachting verminderd met twee jaar (data CBS/RIVM);
- Eind 2027 zijn de regionale verschillen in gezonde levensjaren verminderd met vijf jaar (data CBS/RIVM);
- Eind 2027 is het percentage Groningers dat de eigen gezondheid en de kwaliteit van leven als 'goed' waardeert minstens even hoog als het Nederlands gemiddelde (data Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, GGD)

Bij de uitvoering van het *Regioplan* werken de aangesloten partners aan de volgende actielijnen:

1. Meer doen met beschikbare middelen
Passende zorg en samenwerking in de keten.
2. Meer preventie, welzijn en samenleving
Ketenaanpakken GALA; Preventie programma Jeugd; Veilige en gezonde leefomgeving; Aanpak Armoede; Vitaal Groningen.
3. Beschikbaarheid van data en monitoring
Beschikbaarheid van gezondheids- en zorgdata, zorgvraag sturen met data, monitoren van het proces en meten van effectiviteit.
4. Professionals van de toekomst
Maximaal benutten huidig personeel, verminderen uitstroom en bevordering doorstroming, vernieuwende aanpak instroom.

Volgvel 3

5. Mentale Gezondheid c.q. Regioplan Mentale Gezondheid

Preventie; Werken aan herstel; Juiste zorg op de juiste plek; Cruciale zorg beschikbaar houden

In het landelijk gezondheidsbeleid verschuift de aandacht van ziekte en zorg (behandelen) naar preventie en gezondheid (voorkomen). De invloed van Positieve Gezondheid (gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte) wint aan terrein en een brede benadering van gezondheid ('Health in All Policies') wordt steeds meer gemeengoed. Het besef dat in het verleden de grootste gezondheidswinst buiten het medische domein werd behaald (door te investeren in een goed leefmilieu, gezond wonen, het voorkomen van armoede en schulden en het verhogen van het opleidingsniveau) is opnieuw actueel.

De urgentie om alle aandacht te richten op preventie is groot en wordt ook steeds breder onderkend, zoals onlangs weer bleek uit het op 30 januari jl. verschenen advies van de Sociaal-Economische Raad aan het nieuw te vormen kabinet (*Gezond opgroeien, wonen en werken*). De SER adviseert binnen alle beleidsterreinen, ook bij wonen, onderwijs en arbeid, de focus op gezondheid te leggen en roept het nieuwe kabinet op om "dringend meer werk te maken van gezondheid als bestaanszekerheid". Het pleidooi van de SER voor het nemen van collectieve maatregelen en voor een 'Health in All Policies' strategie om de sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen sluit aan bij eerdere adviezen van onder meer de Raad voor de Volksgezondheid en Samenleving.

Governance

Als governance voor de uitvoering van het Regioplan en het realiseren van de daarin vastgelegde ambities is een bestuurlijk netwerk Gezond Groningen opgericht. Dit overleg bestaat uit circa tien bestuurlijke vertegenwoordigers van de deelnemende organisaties. Dit zijn voor een groot deel ook de bestuurlijk trekkers van de vijf actielijnen van het Regioplan. De onder deze actielijnen vallende programma's en programmateams worden getrokken door 'ambtelijk' vertegenwoordigers. Wethouder Molema is bestuurlijk trekker van Actielijn 2 (Meer preventie, welzijn en samenleving). Een aantal bestaande, regionale bestuurlijke samenwerkingsverbanden is in de nieuwe overlegstructuur opgaan zodat er meer eenheid en een grotere samenhang ontstaat.

Financiën

Voor de personele inzet die van de gemeenten wordt gevraagd voor de ontwikkeling en uitvoering van het Regioplan, kunnen de gemeenten de middelen inzetten die het ministerie van VWS in het kader van de SPUK IZA aan de regio heeft toegekend (jaarlijks 5 miljoen euro voor de regio Groningen). De gemeenten zullen voor de periode 2024 tot en met 2026 een uitvoeringsplan en begroting opstellen, waarover het bestuur van PG&Z in het voorjaar van 2024 een besluit zal nemen. Daarbij zal een deel van het SPUK IZA budget ingezet worden voor het faciliteren van het netwerk Gezond Groningen als uitvoerder van de regionale preventie infrastructuur.

Voor de uitvoering van het IZA is de (zorgkantoor)regio de schaal waarop de financiële (IZA)middelen worden toegekend. De middelen zijn beschikbaar gesteld om de doelstellingen van Regioplan te bereiken. De besteding van dit budget moet regionaal worden verantwoord aan het ministerie van VWS. Het bestuur van PG&Z

Volgvel 4

heeft de gemeente Groningen aangewezen als mandaatgemeente en wij zijn in die rol verantwoordelijk voor de verantwoording richting het Rijk. Naast de middelen die de regio vanuit de SPUK IZA krijgt, kunnen niet alleen zorgaanbieders maar ook gemeenten (en het sociaal domein) individueel of gezamenlijk een aanvraag indienen voor transformatiemiddelen IZA, die via de zorgverzekeraar beschikbaar zijn voor impactvolle transformaties in de zorg.

Vervolg

Het regionale netwerk organiseert op 18 april aanstaande een bijeenkomst om de colleges en raden van de betrokken gemeenten en andere betrokken organisaties nader te informeren over de verdere uitvoering van het Regioplan. Wij zullen u op de hoogte houden van de ontwikkelingen en u in Q2 van 2025 informeren over de voortgang.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.